

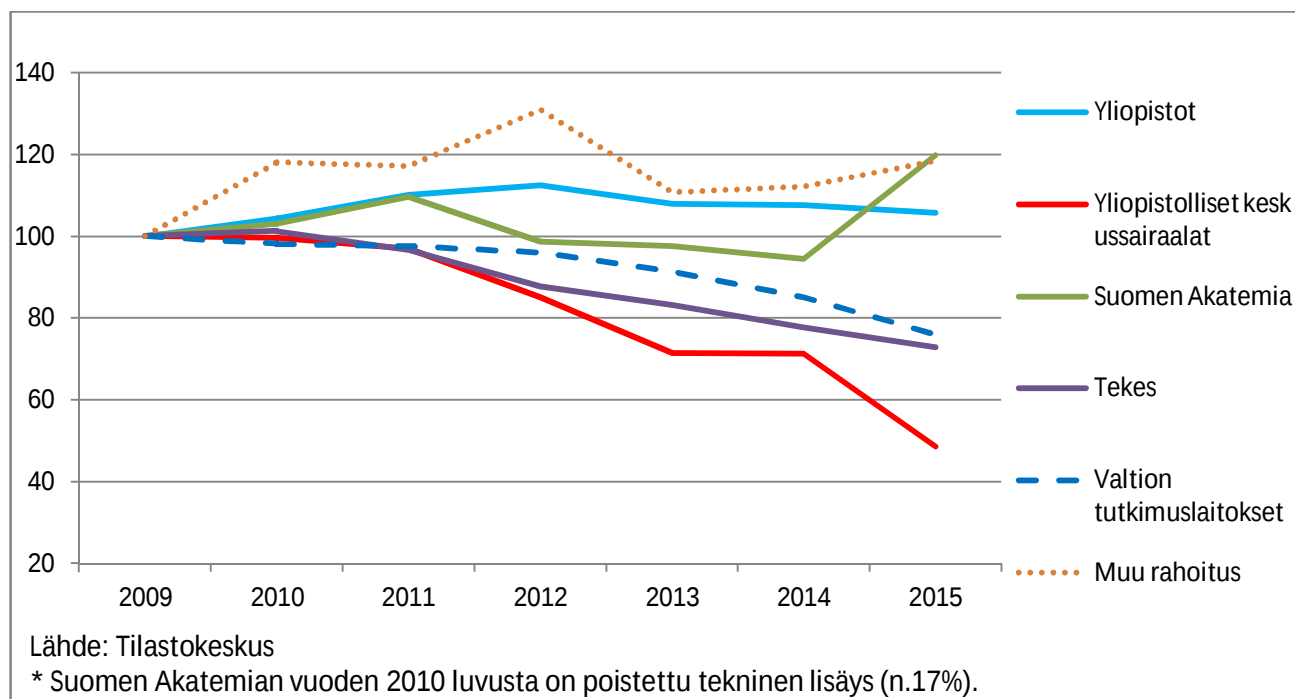
T&k-rahoituksen muutoksia 2009 - 2016

1. T&k-toiminta

1.1 Ylesitä t&k-rahoituksen kehityksestä

Vuonna 2011 alkanut valtion suoran t&k-rahoituksen nimellinen lasku jatkui myös vuonna 2014. Tilastokeskuksen arvion mukaan valtion budjetissa kohdennettiin t&k-toimintaan vuonna 2014 1 955 miljoonaa euroa. Edellisvuodesta rahoitus kutistui 42 miljoonaa (nimellismuutos –2 %). Vuosina 2011–2014 valtion t&k-rahoitus laski reaaliarhassa noin 240 miljoonan euron verran (–11,3 %; käyvin hinnoin –117 milj. €). Yritysten t&k-investoinnit vähenivät vastaavana aikana 19 % (kuva 3). Valtionrahoituksen bkt-osuus oli vuonna 2014 arviolta 0,96 prosenttia (1,05 % v. 2011). Suomi on siten jäämässä myös valtion budjettirahoituksen näkökulmasta jälkeen EU:ssa yhteisesti sovitusta julkisen t&k-rahoituksen 1 prosentin intensiteettitavoitteesta.

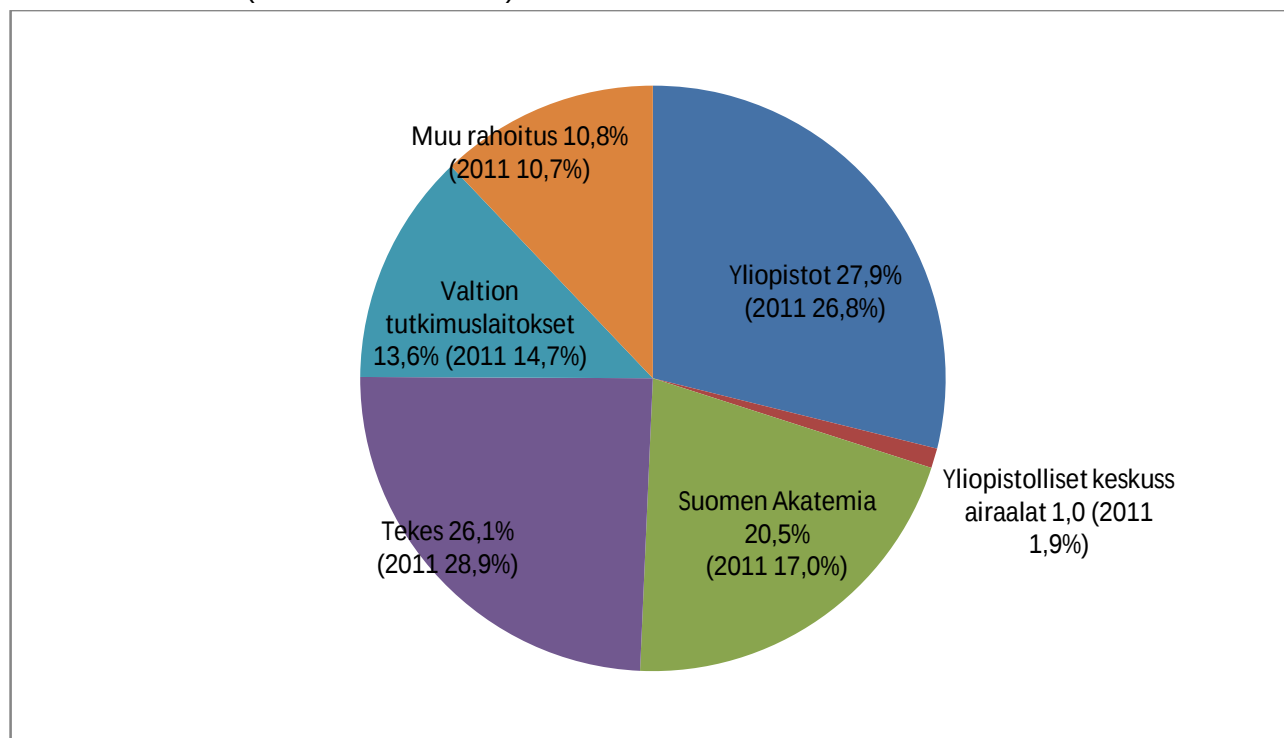
Kuva 1. T&k-rahoituksen muutokset organisaation mukaan (2009=100)

Valtion vuoden 2015 talousarvion t&k-määrärahojen jakauma organisaatioittain on esitetty kuvassa 2. T&k-rahoitusta lisättiin ensimmäistä kertaa vuoden 2011 jälkeen. Rahoitus kasvoi edellisvuoteen verrattuna noin 47 miljoonaa euroa, noin 2 002 miljoonaan euroon (+2,4 %). Kasvu ohjautuu kolmeen kohteeseen: yliopistojen perusrahoitukseen, Suomen Akatemiaan ja Tekesiin. Suomen Akatemian voimavarojen lisäykset kohdennetaan yliopistojen profiloitumista tukeviin toimiin ja strategiseen tutkimukseen.

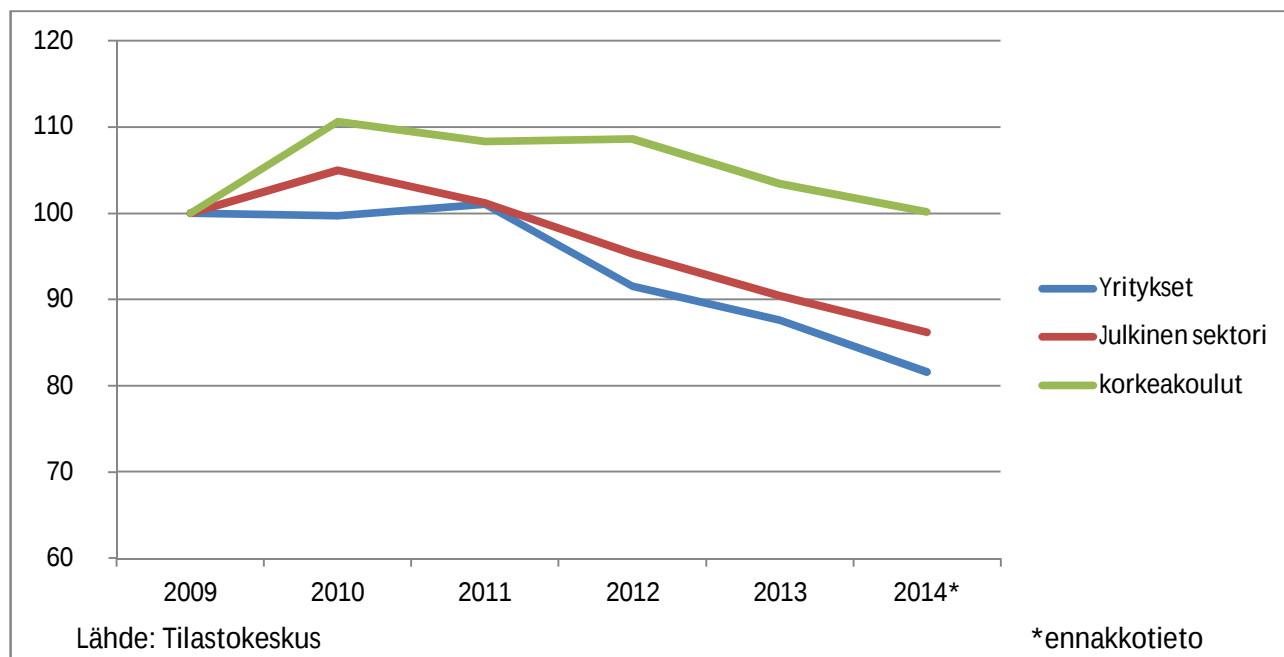
TEM/EIO
22.10.2015

Kuva 2. Valtion t&k-rahoituksen (n. 2,0 mrd. €) jakauma organisaatioittain vuoden 2015 talousarviossa. Rahoitusrakenteen muutosten osoittamiseksi on sulkuihin merkitty kunkin organisaation osuus vuoden 2011 rahoituksesta (Lähde: Tilastokeskus).

2

Kuva 3. T&k-menojen muutos (2009=100)

TEM/EIO
22.10.2015

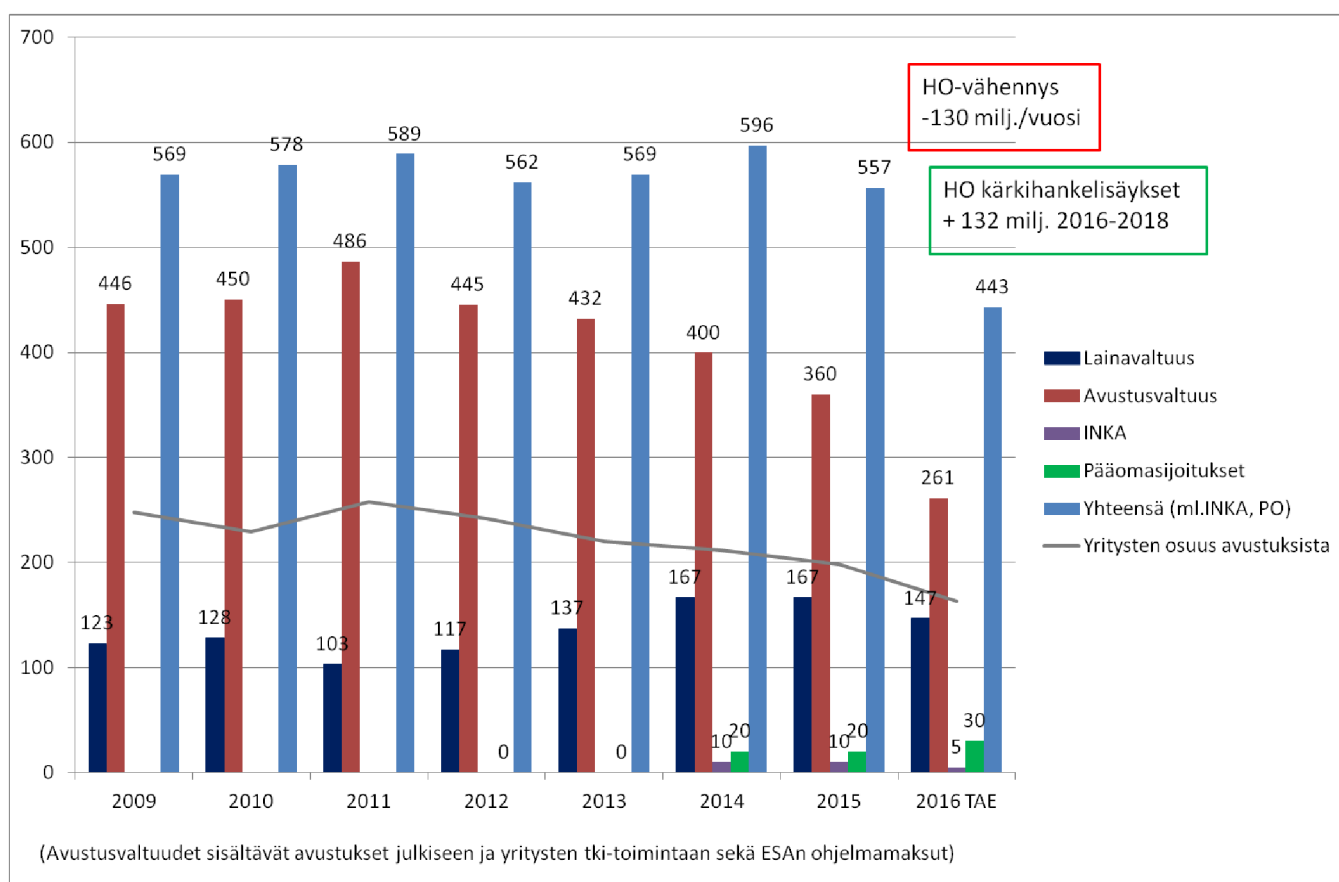
1.2 Tekesin rahoitus

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (tki) tukien tavoitteena:

- Nopeuttaa elinkeinoelämän uudistumista ja uutta osaamista;
- Kannustaa riskipitoiseen tki-toimintaan;
- Vahvistaa yritysten kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla;
- Pitkän tähtäimen tavoitteena kansantalouden uudistuminen ja tuottavuuden kasvu.
- Rahoitus kohdennettu v. 2013 lähtien entistä vahvemmin kansainvälistymällä kasvua hakeville yrityksille elinkeinoelämää uudistaviin, aiempaa riskipitoisempiin, hankkeisiin.

3

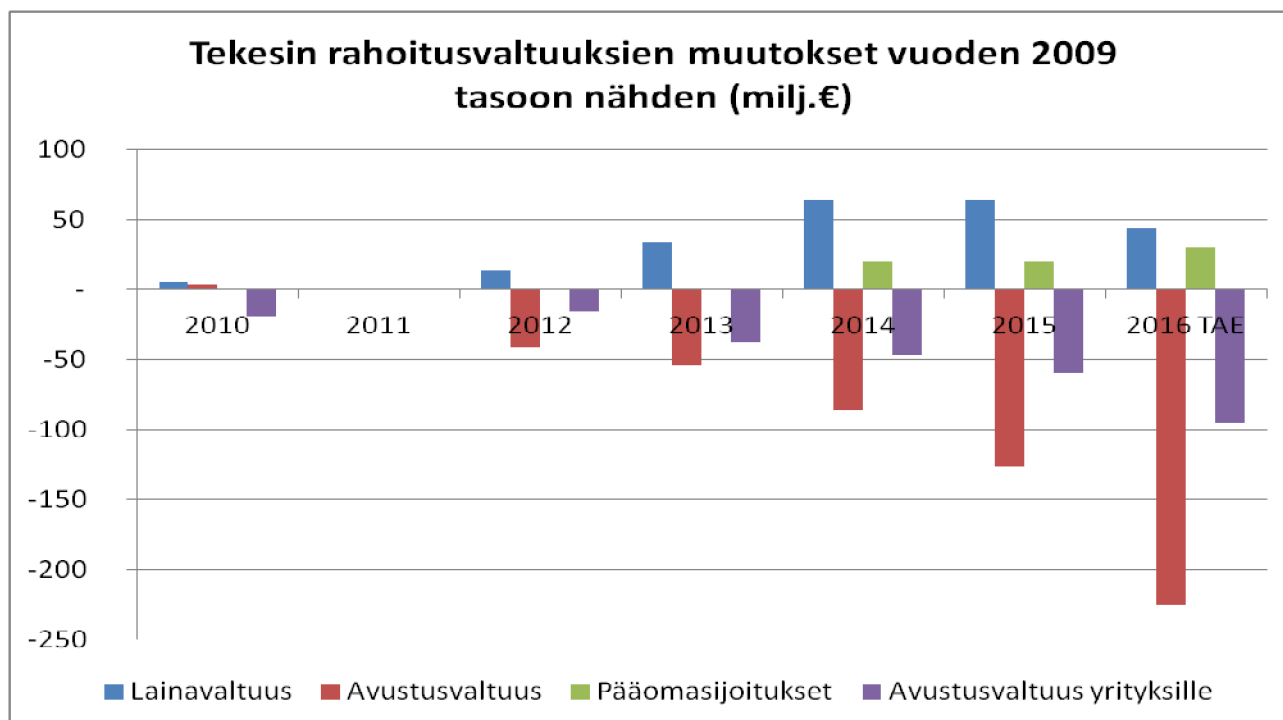
Kuva 4. Tekesin avustus- ja lainavaltuudet sekä pääomasijoitukset

Lähde: Valtion talousarviot vuosille 2015 ja 2016, Tekesin tilinpäätökset 2009 - 2014

TEM/EIO
22.10.2015

Kuva 5. Tekesin rahoitusvaltuuksien muutokset vuoden 2009 tasoon nähden (milj. €)

4

Avustuksista kohdistuu v. 2015:

- 55 % yritysten pitkän tähtäimen tki-hankkeisiin;
- 40 % julkisiin tutkimus- ja kehityshankkeisiin;
- 5 % Euroopan avaruusjärjestön (ESA) ohjelmamaksuihin.

Painopistettä siirretty avustuksista lainoihin:

- Tekesin avustusvaltuuksia on leikattu vaalikaudella 2011–2015, tason lasku 127 milj. euroa (-26 %);
- Tekesin lainavaltuusia on lisätty vaalikaudella 2011–2015, tason nousu 64 milj. euroa (62 %); Kevään 2014 kehysriihessä hallitus lisäsi lainavaltuusia 40 milj./v kehyskaudelle ja lisäksi 20 milj. vuosille 2014 ja 2015 kasvun tukemiseen erityisesti kasvun kärkien aloilla (biotalous, cleantech, digitaalisuus, terveysala).
- Lainojen myöntövaltuudesta 20 milj. euroa on siirretty Tekesin pääomasijoitustoimintaan.
- Tekesin rahoitusta on kohdennettu aiempaa vahvemmin kansainvälistymällä kasvua hakeviin pk-yrityksiin ja riskipitoisempiin hankkeisiin.
- Valtion t&k-panostus elinkeinoelämän osaamisperustan ja uudistumisen edistämiseksi on kuluneella vaalikaudella merkittävästi laskenut (reaalisesti –21 %). Tämä johtuu lähinnä siitä, että Tekesiin ja VTT:hen on kohdistettu merkittäviä budjettileikkauksia.
- Tutkimus- ja innovaationeuvosto suosittaa reaalisesti keskimäärin 2 % lisäystä valtion t&k-rahoitukseen.

Hallitusohjelman leikkaukset ja hallituksen esittämät kärkihankkeiden lisäpanostukset 2016-2018:

- o 130 milj. euron leikkaukset avustusvaltuuksiin 2016 lähtien, kohdistettuna pääasiassa SHOK-ohjelmiin ja julkiseen tutkimukseen.
- o Kilpailukyky ja työllisyys: kasvuhakuisten pk-yritysten cleantech-ratkaisujen vauhdittamiseen 23 milj.

TEM/EIO
22.10.2015

- o Osaaminen ja koulutus: tutkimustulosten kaupallistaminen 59 milj.
- o Biotalous ja puhtaat ratkaisut: uudet tuotteet, palvelut ja liiketoimintamallit sekä uusien ratkaisujen demonstraatiot ja pilotit 40 milj.

Tekesin pääomasijoitustoiminta

- Vuonna 2014 Tekes käynnistänyt alkavien yritysten pääomasijoitustoiminnan, 20 milj. euroa /vuosi. Päävastuu on siirtynyt Finnverasta Tekesille. Tekes tekee pääomasijoitukset valtion kokonaan omistaman ja Tekesin omistajaohjauksessa olevan Tekes Pääomasijoitus Oy:n toimesta pääomasijoitusrahastoihin.
- Tavoitteena on kehittää julkista pääomasijoitustoimintaa ja lisätä riskinottoa. Tavoitteena, että kotimaiset ja ulkomaiset sijoittajat saadaan palaamaan aikaisen kasvun sijoitustoimintaan ja että mahdollistetaan vahvaa toimialaosaamista ja ammattitaitoa omaavien Suomeen sijoittavien rahastojen syntyminen.
- Kannustaakseen yksityisiä sijoittajia sijoittamaan pääomarahastoihin Tekes Pääomasijoitus Oy voi tyytyä yksityisiä sijoittajia pienempiin tuottoihin tai ottaa suurempia riskejä (epäsymmetria). Tekes Pääomasijoitus Oy sijoittaa pääomarahastoihin aina yhdessä yksityissijoittajien kanssa ja sen osuus rahaston pääomista voi olla enintään 50 %.
- Hallituksen kärkihankkeessa Kilpailukyky ja työllisyys esitetty 10 milj. lisäystä vuonna 2016 tutkimustaustaisiin alkavan vaiheen yrityksiin sijoittaviin rahastoihin. Tämän tavoitteena on nopeuttaa tutkimustulosten kaupallistamista.

5

Tutkimustuloksia Tekesin tutkimus- ja kehitysrahoituksen vaikutuksista:

http://www.tekes.fi/Julkaisut/Tekes_vaikuttavuusraportti_2014.pdf

Tekesin rahoitus palautuu yhteiskuntaan ja kansantalouteen elinkeinoelämän lisääntyneen liiketoiminnan, viennin ja työllisyyden kautta. Tekesin yritysrahoituksesta suunnataan pk-yrityksille 67 %. *Pk-yrityksissä yksi Tekesin euro tuottaa 21 euroa liikevaihtoa vuodessa ja 14 000 eurolla syntyy yksi pysyvä työpaikka yksityiselle sektorille. Yhtä Tekesin panostamaa euroa kohti yritykset lisäävät tutkimus- ja kehittämismenojaan kahdella eurolla.*

Tutkimustuloksia:

- Yritykset olisivat investoineet t&k-toimintaan huomattavasti vähemmän ilman julkista t&k rahoitusta. Julkinen rahoitus ei syrjäyttänyt yksityistä rahoitusta. Czarnitzki – Bento 2010, Evaluation of public R&D policies: A cross-country comparison (Saksa, Belgia, Luxemburg, Espanja)
- Tekesin rahoituksen tuotot yhteiskunnalle ovat 30–50 %. Tekes-rahoituksen 1 euron ja yrityksen oman rahoituksen 1 euron lisäys t&k-toimintaan (yhteensä 2 euroa) lisää ulkoisvaikutuksia 1 eurolla. Takalo et al. (2013)
- Tekesin 2000-luvulla rahoittamien pk-yritysten työllisyys ja eritoten jalostusarvo ovat kasvaneet nopeammin kuin vertailuyritysten. Näiden tekijöiden kautta myös yritysten työn tuottavuus on kehittynyt muita paremmin. Rouvinen – Pajarinen (2012)
- Strategisesti merkittävät Tekesin hankkeet pienissä ja keskisuurissa yrityksissä ovat tuottavuusvaikutuksiltaan kaikkein merkittävimpiä (erityisesti Nuorten innovatiivisten yritysten rahoitus (NIY)). Viljamaa et al (2013)
- Työllisyyden, kiinteiden investointien ja myynnin osalta Tekesin rahoitus lisää kasvua lyhyellä aikavälillä. Einiö (2013)

TEM/EIO
22.10.2015

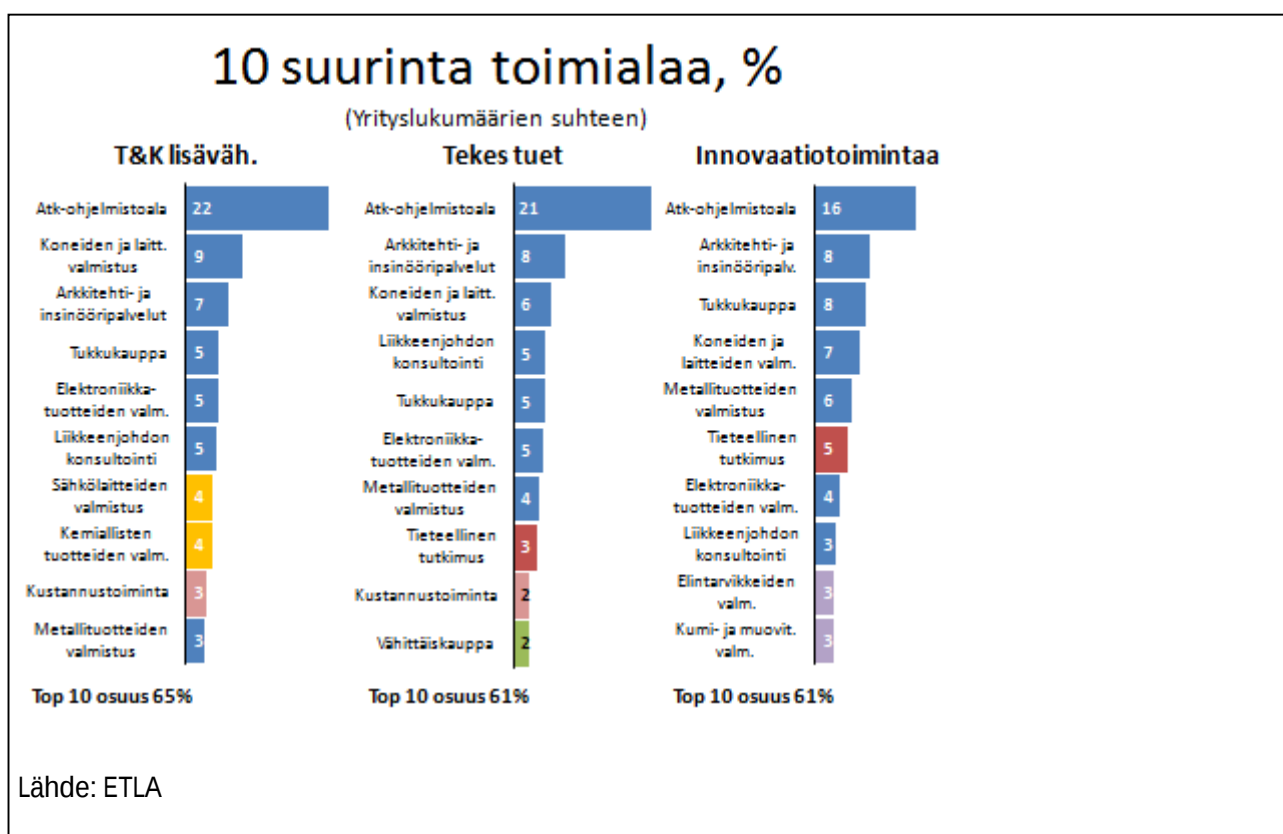
1.3 T&k-verovähennys

T&k-verovähennys otettiin käyttöön vuosiksi 2013 – 2014. Vuoden 2013 toteumatiedot:

- Kaikkiaan 600 yritykselle on myönnetty t&k-toiminnan lisävähennys vuonna 2013
- Yhteenlaskettuna myönnetyn vähennyksen määrä on 65 milj. euroa (valtion verotulojen vähennys - 15 milj. €)
- Keskimäärin myönnetty vähennys yritystä kohden on 114 869 euroa
- Keskimäärin myönnetty vähennys suhteessa t&k-palkkamenojen kokonaismäärään on 65%
- Keskimäärin myönnetty vähennys suhteessa vähennyksen perusteena oleviin t&k-palkka-menoihin on 96%

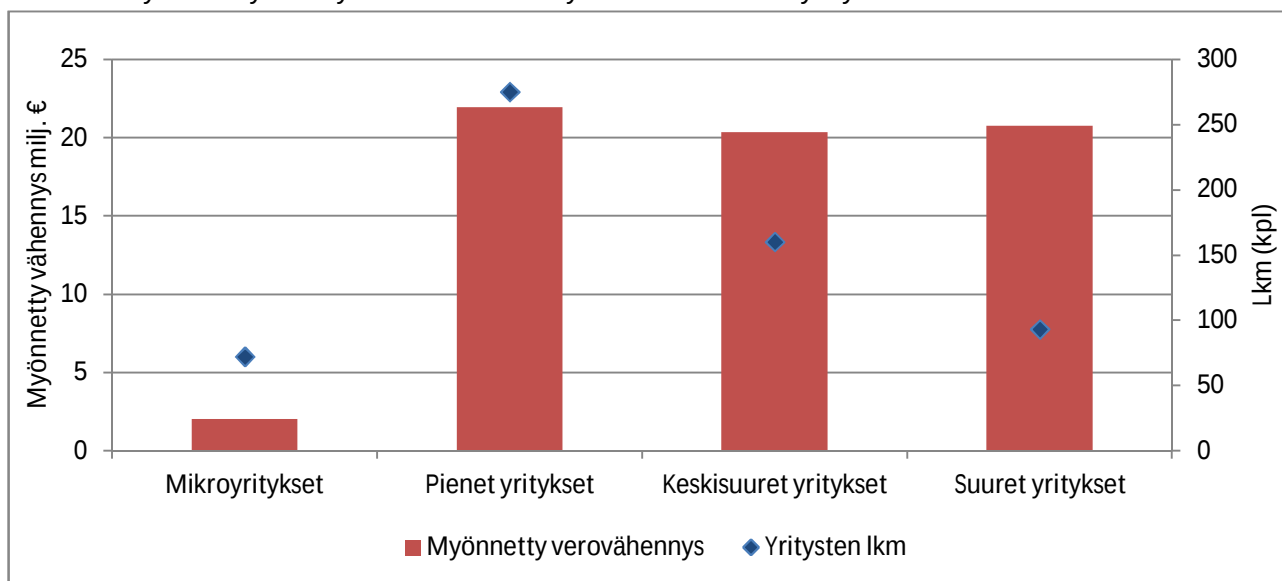
6

Kuva 6. 10 suurinta toimialaa, joille myönnetty t&k-verovähennystä, Tekes-tukia tai jotka harjoittavat innovaatiotoimintaa.

TEM/EIO
22.10.2015

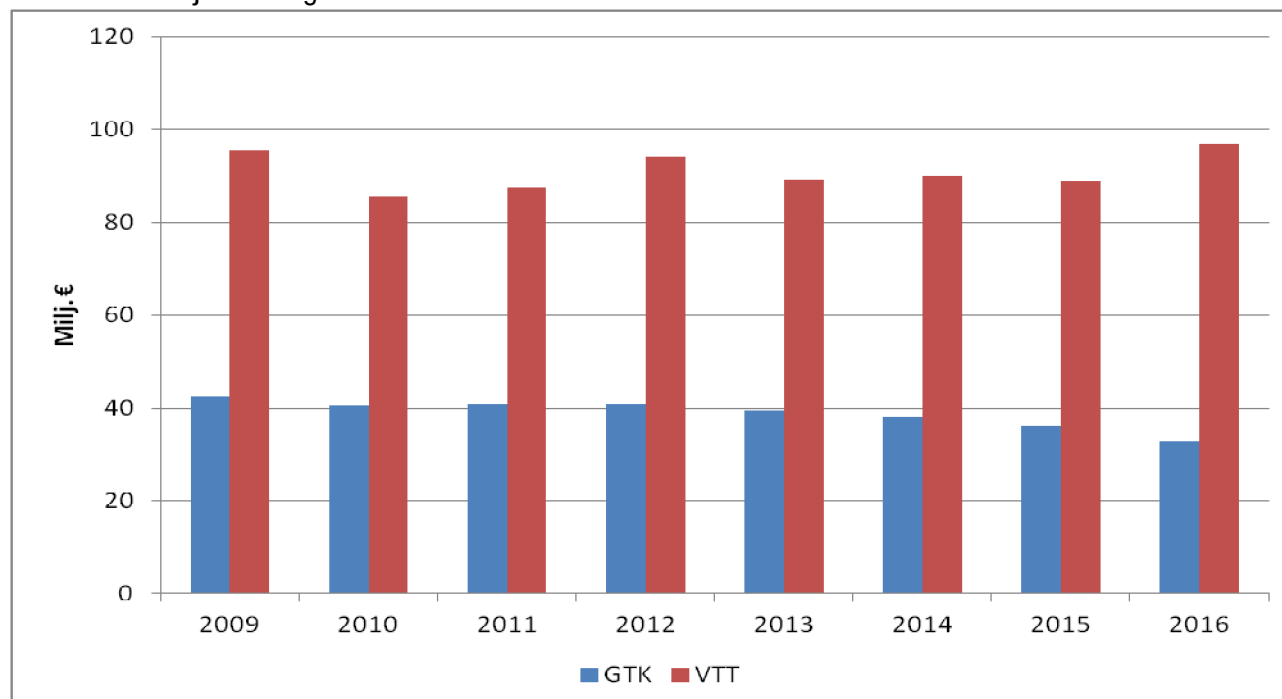
Kuva 7. Yrityksille myönnetty t&k-verovähennykset vuonna 2013 yritysten koon mukaan

Lähde: ETLA

1.4 VTT:n ja Geologian tutkimuskeskuksen rahoitus

Kuva 8. VTT:n ja Geologian tutkimuskeskuksen rahoitus 2009-2016

Muutokset rahoituksessa:

- VTT:n ja GTK:n rahoituksesta siirrot Suomen Akatemian hallinnoimaan strategisen tutkimuksen rahoitukseen vuosina 2014 – 2016 osana tutkimuslaitosuudistusta
- Mittatekniikan keskus yhdistetty osaksi VTT:tä vuonna 2015 (pl. akkreditointitoiminta)

TEM/EIO
22.10.2015

- Hallituksen kärkihankkeessa Biotalous ja puhtaat ratkaisut esitetty 5 milj. valtuutta VTT:lle vuonna 2016 biotalouden tutkimusinfrastruktuurin investointeihin

Kuva 9. Muutokset VTT:n ja Geologian tutkimuskeskuksen rahoituksessa verrattuna vuoteen 2009

